

ОБЗОРЫ И РЕЦЕНЗИИ

УДК 616.728.3:616.71-089.853](049.32)

DOI: <http://dx.doi.org/10.15674/0030-598720203112-113>**Рецензія на монографію «Остеотомии в области коленного сустава» В. Орлянського та М. Головахи**

Монографія «Остеотомии в области коленного сустава» — цікаве та ґрунтовне дослідження авторів, яке має теоретичне та практичне значення. Перш за все, вона дає цілісне уявлення про загальний вектор розвитку сучасної медицини — пріоритетність органозбережних хірургічних втручань заради задоволення пацієнта. Значний вплив на формування уявлень про розвиток медицини як процесу, центром якого є реалізація прав, потреб і здібностей лікаря, має концепція розширення вибору методик лікування.

Монографія привертає увагу не лише своєю фундаментальністю, комплексністю, але й певними особливостями. По-перше, високим теоретико-методологічним рівнем, поглибленим вивченням уже відомих проблем. По-друге, комплексним, різнобічним розглядом усіх етапів лікування. Автори поєднали наукові та прикладні аспекти досліджуваної проблеми, органічно взаємопов'язали теорію та практику. Зокрема, у розділах монографії є чіткі вказівки на конкретні лікувальні дії, спрямовані на вирішення визначених проблем. Зміст монографії є цікавим ще й тому, що авторами в кожному розділі розкрито й наведено власні практичні підходи до застосування в певному випадку коригувальної остеотомії. Таким чином, зазначене дослідження вигідно вирізняється серед численних праць іноземних і вітчизняних науковців тим, що багатогранні проблеми (планування операції, корекції осі, остеосинтез після коригувальних остеотомій) наведені стисло та послідовно (рисунок).

У теоретичній частині монографії розглянуто питання фізіології нижніх кінцівок та патологічних змін у разі порушення їхньої осі. Авторами в кожному розділі розкрито підходи до визначення, оцінювання та розв'язання поставлених проблем. Виділено низку причин формування варусної деформації. Потрібно зазначити, що погляд на деякі з них має дискусійний характер. Наприклад, теза про те, що видалення меніска (внутрішнього чи зовнішнього) формує деформацію. Дослідженнями співробітників ДУ «ІПХС

ім. проф. М. І. Ситенка НАМН» показано, що хоча видалення меніска спричинює прогресування деформації, проте її наявність на рівні колінного суглоба було діагностовано раніше.

Автори досить докладно розглянули біомеханічні аспекти формування деформацій нижніх кінцівок, без розуміння яких правильне виконання хірургічного втручання не можливе.

У монографії описано як рекомендації, так і протипоказання до остеотомії, чітко та послідовно пояснено техніку виконання остеотомії, особливо у разі нестабільності суглоба, зумовленою патологією зв'язкового апарата. Також автори порушують питання прогнозування результатів коригувальної остеотомії, повідомляють про можливі помилки, що дуже важливо для практикуючих лікарів. Ураховуючи наведене, можна зробити висновок, що завдяки обраному авторським колективом підходу, монографія є дуже багатопланою, проблеми остеотомії в зоні колінного суглоба розглянуто суто на основі власного досвіду, що спонукає до подальших досліджень, зумовлює активізацію творчої думки читачів.

Рисунок. Монографія «Остеотомии в области коленного сустава» В. Орлянського та М. Головахи

Монокондилярне протезування — це ще одне цікаве питання, яке порушують автори у своїй праці та наводять показання та протипоказання, рекомендації до його практичного виконання. Найбільшої уваги заслуговує порівняльний аналіз результатів застосування високої коригувальної остеотомії великогомілкової кістки та монокондилярного ендопротезування колінного суглоба за умов варусного артрозу. Керуючись результатами, які надають автори, монокондилярне ендопротезування за умов розуміння показань і правильного відбору пацієнтів є високоефективною операцією, яка займає своє почесне місце серед інших методик лікування остеоартрозу колінного суглоба.

На особливу увагу заслуговує останній, 21 розділ, в якому автори розглядають деформації нижніх кінцівок і остеотомії в дітей та підлітків.

Обґрунтовано доведено, що чим раніше батьки звертаються за кваліфікованою допомогою, тим результативнішим буде лікування.

Монографія «Остеотомии в области коленного сустава» В. Орлянського та М. Головахи присвячена актуальній темі — остеотомії в зоні колінного суглоба. Вона є своєчасною та потрібною для лікарів ортопедів-травматологів і хірургів, має великий науковий і практичний інтерес. Практичне значення монографії полягає в тому, що отримані наукові результати можуть бути використані в процесі подальших розробок, отримати подальший розвиток і стати підґрунтям для створення нових методик хірургічного втручання. Монографія допоможе лікарю-практику під час діагностики, вибору та виконання остеотомій у зоні колінного суглоба, а також може бути використана в навчальному процесі студентів-медиків.

С. О. Хмизов

О. П. Бабуркіна